

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGTELENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
 Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
 Félévre . . . 6.- kor. Egy órá . . . 1.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán keldve:
 Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
 Félévre . . . 9.- kor. Egy órá . . . 1.50 kor.
 Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

A bihari junker.

Dobrecen, szept. 27.

Tisza István gróf nem szereti az egyhangu politikát. Nem szereti, ha mélységes csend ül meg a parlament üléstermék, ha kacagás töli meg a márványos folyosókat s ha a képviselők egymásnak nem politikai rémregényeket, hanem csiklandó tréfákat beszélnek el. Neki vihar kell, ő csak a szenvedélyek haborgó tengerén szeret hajózni, s nem törődik vele, ha hajója a hullámok csatájában léket is kap, ha le is törnek árbocai, melyekre oly büszke homlokka, annyi önzéssel huzza fel a — fekete-sárga lobogót. És ha nincs vihar, akkor maga nyitja meg Aeolusz iszákját és szabadjára bocsátja fekevesztett szenvedélyeinek egész nagy dühét. Ez a bihari junker, aki lázongva toporzékol, mert a parlament ellenzék nem nézi öbített kezekkel azt az áldatlan politikát, amelyet ő és vezértársa, Khuen folytát, ez az a geszti Caezár, aki dühében véres könyveket ír, mert nem tudja a császár lábai elé rakni az egész Magyarországot, ez az a nagy, az a dicső hazafi, aki azonban a hazafiasságot úgy értelmezi, hogy mondjunk le mindenről az osztrákok javára, áldozunk fel mindent az osztrák hadseregért, csak hogy magunkra ne haragítsuk a császárt és mindig csak a császárt.

A geszti junker ma is megnyilatkozott. Védni akarta önmagát s galád vádakkal illette a függetlenségi pártot. Tisztázni akarta önmagát, de úgy, hogy azt a párt, mely politikai működése közben rája ragadt, a függetlenségi és 48-as pártra akarta dobálni. Arra nem is gondolt, hogy magát mossa fehérre a politikai vádak aól, csak arra törekedett, hogy ellenfelére is ugyanaz a szenny ragadjon. Ez jellemzi őt és politikáját, azt a junkerpolitikát, amely a nemzetek elnyomott millióinak hátán akar palotát építeni az osztályuralom érdekeinek.

Tisza István gróf hosszas tárgyalásokat folytatott az oláh nemzetiségekkel. Ezt mindenki tudja. Ez nem is titok: Aradon a házakhoz járt és a tuzó nemzetiségek felkeresték őt. Tárgyaltak, tanácskoztak szölték a terveket s közben intrikáltak azok ellen, akik nem voltak hajlandók az oláh népet a munkapárt jármába kergetni. Mert az volt a Tisza terve s egyedüli célja, hogy a nemzetiségeket a munkapárti politikának megnyerje. A terv azonban nem sikerült s a legerősebb nemzetiségek, az oláhok nem ültek fel Tisza csábításainak. Lehet, hogy keveset ígért

nekik, de semmi esetre sem annyit, amennyit azok követeltek. A megállapodás tehát nem Tiszán mulott, hanem az oláhok vezéreinek.

Tisza azonban sikertelensége dacára feltű a magas lóra és újra elpuffogtatja azokat a régi frízisokat, hogy ő a nemzetiségekkel csak a nemzeti magyar állam alapján hajlandó tárgyalni. A hazafiasság dírambusait zengi önmagának s a nemzeti nagyság püdesztályára kapaszkodva merész cinizmussal azt hirdeti, hogy nem ő, hanem a függetlenségi és 48-as párt paktál a nemzetiségekkel.

Az ember nem tudja, hogy boszankodjék-e, vagy kacagjon-e e kijelentés miatt. Az ember nem tudja, hogy öklöbe szorítsa-e markát e fanatikus elvakultság láttára, vagy a nemtörődés álláspontjára helyezkedjék.

Felkérem, Tisza István grófot, hozzon fel egyetlen esetet, amikor a függetlenségi és 48-as párt a saját iniciatívájából, a saját politikájának pártolása végett paktált a nemzetiségekkel, mint tette ő. Hozzon fel egyetlen esetet, amikor a nemzetiségek a kormányval szemben a függetlenségi és 48-as párt zászlója alá állottak.

Tisza Tomics Jásónak a nevét említette. Kér volt. Mert Tisza István sok hazafiságot tanulhatna ettől az egyszerű szerb anyanyelvű polgártól. Ez az egyszerű polgár az önálló magyar gazdasági berendezkedés eszméjét hirdette akkor, mikor Tisza azt a tanácsot adta a császárnak, hogy Magyarországra áldás a közösnek csufolt osztrák bank; ez az egyszerűbb szerb állampolgár, kezében a nemzetiszínű zászlóval végigjárta a délvidék községeit és hirdette az önálló magyar hadsereget, az önálló bankot, az önálló vámterületet. Hirdette ezt valaha Tisza? Adott-e valaha tanácsot a királynak vagy a császárnak, hogy Magyarország önállósága biztosítsák? Kérte-e valaha az uralkodót, hogy adjon jogot az elnyomottaknak? Felémelte-e szavát a magyar nyelvnek a hddregeben való érvényesülése tárgyában? Gondoskodott-e arról, hogy alkotmányunk tiszteletben tartassék? De ehelyett mindenünket felrakta a császári abszolutizmus oltárára, megakart fosztani legszentebb érzéseinktől, hogy császári tartományá süllessze Magyarországot.

De kérdem Tisza Istvántól, hogy vajjon a nemzetiségi kerületek függetlenségi vagy munkapárti követeket küldtek-e a parlamentbe? Nem és ezerszer nem! A törvényhatósági gyűléseken az ellenzékkel vagy a kormány pártjával szavaznak-e az oláhok, a

iótok, a ruthének? Hisz a szerencsétlen verseci átiratokat legelső sorban a nemzetiségi vármegyék tárgyallák s azok tödvözölték a kormányt, azok küldözgetnek a főispán rendeletére feliratokat a parlamenti tanácskozás rendje ellen. Legutóbb Csanádmegyében mindössze tízenkét választott bizottsági tag szavazott a kormány mellett s e tízenkét bizottsági tag közül nyolc nemzetiségi volt. És ezt Justh Gyula megyéjében történt. Hát így paktál a függetlenségi párt a nemzetiségekkel?

Ami pedig az általános választói jog kérdését illeti, a függetlenségi és 48-as párt mindenkinek jogot akar adni, akinek nincs és aki azt megérdemli. Nem tesz kivételt senkivel. Lehet, hogy így a nemzetiségeket is több erőhöz juttatja, de első sorban a magyarságot teszi hatalmassá, a magyarságnak erejét fokozza s a független Magynrország demokratikus haladását mozdítja elő. De aki azt állítja, hogy Justh Gyula saját céljaira, hogy a függetlenségi párt egyéni érdekekből akar választói jogot adni a nemzetiségeknek, hogy azután ezek szélesebb alapon folytathassák nemzetellenes agitációjukat, aki még ezt fel is meri télezni a függetlenségi és 48-as pártól, az — tudva valótlan állít.

Vihar a képviselőházban.

A miniszterelnök és az ellenzék

Viharos ülése volt ma a képviselőháznak. Róth Endre indokolta meg indítványát, amelyben a Házzal köteleztetni akarta a minisztereket arra, hogy a házszabályoknak megfelelően, harminc napon belül feleljenek a hozzájuk intézett interpellációkra. Már maga az indítvány előterjesztése meglehetősen zajjal járt és a munkapárt soraiban észrevehető volt, hogy türelmetlenül hallgatják a szónokot.

Mikor aztán a miniszterelnök válaszolt és eddigi szokásával merőben ellentétesen kiméletlen hangon támadta az ellenzéket, azzal vádolva, hogy visszaél a házszabályokkal, olyan orkászzerű erővel tört ki a munkapárt soraiból az elkeseredés és olyan óriási tapssal buzdította a miniszterelnököt, hogy mindenki azt hitte: most következik el az a pillanat, amelyben a miniszterelnök be fogja jelenteni az ellenzékkel szemben alkalmazandó erősebb akcióit.

A miniszterelnök azonban pontot tett kijelentése után és csak annyit mondott, hogy a kormány nem tud számolni a nemzetnek, ha nem is felel néhány interpellációra, de számoljon be az ellenzék az országának avval a mun-

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Walthammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

kával, a mit itt folytat. Hogy a munkapárt erre ismét milyen zúgó éljenzésben tört ki, azt alig lehet leírni.

Polónyi Géza szólásra jelentkezett és tiltakozni akart a miniszterelnök vádjá ellen. A jobb oldal azonban percekig tartó lármával akarta megakadályozni, hogy beszéljen. E zaj közepette ismét kínos konfliktus támadt Kabós Ferenc alelnök és a munkapárt zajongó elemei közt. Kabós a házszabályoknak akart érvényt szerezni és meghallgatást követelt Polónyi Géza számára. A munkapárti lármás fiatalok azonban tanubizonyosságot tettek róla, hogy alig várja már egy olyan embernek az elnöki székbe való jutását, aki a házszabályok ellenére is kész fellépni az ellenzékkel szemben.

A viharos jeleneteknek visszhangjuk volt a folyosón is, ahol izgatottan tárgyalták egy részt a miniszterelnök fenyegetéseit, másrészt az elnök és a munkapárt között ismételt kitörő összekülönbözést.

Kabós Ferenc alelnök egy negyed 11 órakor nyitja meg az ülést.

Felolvassák és hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja Komárom, Szombathely városok, a zentai függetlenségi kör, Kismartos község kérvényét az általános, egyenlő és titkos választójog mellett és a katonai javaslatok ellen.

A kérvények hovatalása tekintetében az elnöki előterjesztéssel szemben Justh János ellenindítványt terjeszt elő minden egyes esetben, amelyre az ellenzék névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kéri.

Elnök ebben az értelemben rendelkezik. Bemutatja továbbá Vas megye feliratát a képviselőház jelenlegi tanácskozási módja ellen és Sopron város feliratát az egyesülési jog törvényekiktatása tárgyában. A kérvényi bizottsághoz kívánja utaltatni.

Justh János benyújtja ellenindítványát, a melyekre nézve az ellenzék névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kéri.

Elnök így rendelkezik. Következett ezután az interpellációs könyv felolvasása, melyben a régieken kívül a következő újabb interpellációk vannak bejegyezve:

1. Polónyi Dezső sürgős interpellációja a

horvát politikai viszonyok tárgyában a miniszterelnökhöz!

2., Jaczko Pál az érmelléki gazdák segélyezése tárgyában a földmivélsügyi miniszterhez.

Elnök jelenti, hogy Székely Ferenc igazságügyminiszter válaszolni kíván Ráth Endre múltkori interpellációjára, azért a Ház fél egy órákor térjen át az interpellációkra s először Polónyi Dezsőnek adja meg a szót, aki interpellációját sürgősnek jelezte. (Helyeslés.)

Lukács László pénzügyminiszter a Ház elé terjeszti a földadóbizottság eddigi eljárásáról szóló jelentését.

Következett a napirend első pontja: Ráth Endre indítványának indokolása.

Ráth Endre: Indítványának az a célja, hogy a miniszterek 30 napon belül feleljenek az interpellációkra. Nincs házszabálymódosító szándéka.

Felkiáltások jobbról: Ahá! Ahá!

Farkas Pál: Attól félnek ugy-e? (Nagy zaj.)

Ráth Endre: Csak azt kívánja elérni, hogy a Ház a miniszterekkel is tartassa meg a házszabályokat. A kormány nem respektálja az interpellációs jogot. Nagyon fontos kérdések maradnak válasz nélkül és ez sérti a Ház méltóságát.

Felkiáltások jobbról: A névszerinti szavazás! (Zaj.)

Ráth Endre: Nagyon kitünő dolog az, hogy nap-nap után olvasható legyen meghalt képviselők interpellációja.

Polónyi Géza: Hiszen kötelességük volna felelni! (Óriási zaj a Ház mindkét oldalán.)

Ráth Endre: Nem érti, hogy a tárgyalás már elintézett interpellációkra sem adják meg a végleges választ? Az ellenzék mindig komoly és nagy dolgokban interpellált s hogy ezt leszögezze, idéz a választ váró interpellációkból. Ez bizonyítja legjobban, hogy nem az ellenzék akasztja meg a munkát. (Zaj.)

A miniszterelnök hátrafordul.

Ráth Endre hallgat.

Elnök: Tessék folytatni.

Ráth Endre: Én a miniszterelnök ur eléjéhez kívánok beszélni. (Zajos derűtség.)

Elnök: A képviselő urnak nincs joga képviselőtársai magatartását kritizálni. (Helyeslés.)

Ráth Endre: Alkotmánybiztosítékainkról bebizonyult, hogy az mind fikció. Most megint egy egy jogtól akarnak megfosztani bennünket. A miniszterelnök, aki több más tárcát is betölt, kétségkívül nehéz volna 49 interpellációra vá-

laszolni. Kéri indítványának elfogadását. (Éljenzés, taps a baloldalon.)

Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Nem vonja kétségbe az ellenzék joogát az interpelláláshoz, de úgy látja, hogy nálunk az interpellálás lehetősége tultengésben van. Sokszor másfél órák beszédekben interpellálnak lényegtelen kérdésekben. (Ugy van! Ugy van!) a jobboldalon. Zajos ellentmondások balról.) Az ellenzék is konstatálja, hogy sok interpelláció időközben tárgyalanná vált, sok kérdésben pedig megadatott a válasz. Ha a képviselő ur felolvasta azokat az interpellációkat, melyekre még nem adatott válasz, úgy ő felolvashatja azokat, melyekre már most kijelenti, hogy nem fog válaszolni. (Zaj a baloldalon. Ez alkotmányosság? Helyeslés a baloldalon.) Az indítvány szelleme az alkotmányosság szempontjából nem esik kifogás alá, de mégis ellenzi azt, mert az ellenzék indítvány alakjában terjesztette a Ház elé. (Zaj a baloldalon.) Ez maga házszabály-revizió.

Óriási zajban tört ki erre a baloldal. Hoch! Hoch! kiáltások. Az elnök folyton csenget, de a rend nem akar helyreállni. Batthyány, Justh János, Polónyi Géza felállva kiabálnak.

A miniszterelnök végre szóhoz jutván, azzal fejezi be beszédét, hogy a házszabályokkal való visszaélés az, amit az ellenzék művel a házszabályokkal. Ő megtette kötelességét, de hogyan fog az ellenzék beszámolni az országnak azzal a nagy kárral, melyet a parlament működésének megakadályozásával az országnak okozott. (Éljenzés és taps a jobboldalon.)

Erre ismét kitört a láрма az ellenzéken. Batthyány Tivadar, Batthyány Pál, Sümegi Vilmos felállva, a padokat verve kiáltoznak: Rendre! Rendre!

Elnök folyton csenget, de a rendet alig tudja helyreállítani.

A nagy zajban áll fel Ráth Endre, aki félreértett szavainak helyreigazítása címén kíván beszélni. Megismétli, hogy indítványa nem célozza a házszabályok módosítását. A miniszterelnök ur félreértette őt. Óriási zajban beszél folyton, miközben két ízben elnöki figyelmeztetésben is volt része, mert elért a felszólalás keretét.

E közben feláll Polónyi Géza, ki a házszabályok 215. szakasza értelmében kér szót. A jobboldal óriási lármával fogadja. Itt van Polónyi! kiáltják a jobboldalon! Eláll! Ne beszéljen! Nem vagyunk kíváncsiak magára! A zaj csillapultával végre szóhoz jut Polónyi és egy-

Symposion.

Írta: JASZ DEZSŐ.

Mi, elátkozott, megkínzott, elhallgattatott emberek, akik keserű nyugalommal és tragikus nemtörődömséggel, de egyben érzékenyen szenvedve, sőt gyötrődve húztuk az életet s egyre egymásután pusztultunk, mint tönkrehasznált — bár valaha igen finom — szegény ruhadarabok — ott lézengtünk valamennyien a folyóparti városnegyedben. Lézengtünk, ó lézengtünk, észrevétlenül jajszó nélkül. Ödöngtünk céltalanul, lekötözve, megterhelve, megnyomorítva, a tehetetlenségig — mázsás köllöcckekkel a lábainkon és egy láthatatlan óriási kézzel torkunkon, amely olykor napon összeszorult ám! Fájt a szívünk és sajnóit, mint egy kitágított örök seb, amegelt ösmereitlen hatalmak ütöttek, hogy sohase hegedjen, csak vérezzen lassu-lassu cseppekben és végre is megöljön.

Haláraitéltek voltunk valamennyien!

Téli éjszakákon és máskor is kávéházakban verődünk össze, mint a nyomorúitak a kórház udvarán, csupa nemes, hallgatag ember, akinek egyenes és kemény volt a dereka valaha és most csak cipelte nyomorúságát nehezen és némán, mint egy piszkos batyút tele ócska vassal és szeméttel.

Itt ült Bucsányi Jenő felaláló és elektromos mérnök, aki csegettükét csinált uri házakban, Bod Kálmán, akiről azt írták valamikor, hogy nag yfeszítő lesz belőle, Konrád János, aki huszártiszt volt és azután újságíró akart lenni, Steiner Pál, egy óriási nagy zsíros ember, aki olyan könnyen sirt, mint valami kis lány, Fülöp Bertalan, akit már háromszor vagy négyszer becsuktak a bolondok házába, Kneise IF. Karl, akiről valamennyien sejtették, hogy ő követte el az 1891-i frankfurti kéj-

gyilkosságot, (szőke haja volt, mint a kóc) és még sokan mások, finom, jóminőségű, kedves és okos emberek — jobb nem beszélni róluk.

Egymásra utalva, összerázva, mint a pelyva a szítán, mégis mind szabadulni szerettünk volna egymástól. — Vizsgálgattuk egymást. Óvatosan, ütökn és gyöngyörűséggel szürsölgettük a szomszéd szenvedéseit. Undorodtunk egymás gyávaságától a felebarát szeretet ama ragyogó példái mellett is, amelyeket nap-nap után kiki a másikkal szemben tanusított. A lelkünk fenekén azonban csodálkoztunk és sópáncodtunk, hogy mindenki még mindig itt van együtt, hogy senki se ment el, nem próbált változtatni a során, hogy nem próbált kikapaszkodni a veremből. Tulajdonképpen vígan megettük volna egymást, mint a mesében.

— Miért mindez, minek ez az egész csalás és türelem, hogy így fejezzem ki magam: ez a kiegyezés fél percentre — mondta egy napon félénken Bod, s a tekintete megrebbent a merészkedéstől.

Nem feleltünk. Lehurrogtuk, lepisszegettük magunkban, nem akartuk hallani hogy mit is mond. Ez a mai nap még a miénk volt, hogy a holnapi is az lesz-e, erre gondolni se mertünk. Ez sok élt volna. Költözöben voltunk valamennyien. Már rég feimondtak nekünk és tudtuk, hogy hamarosan egy nap kilakoltatnak könyörtelenül. Tudtuk, hogy kegyelemről aztán szó sem lehet. Csak egy kis szintelen gyenge láng pislogott még bennünk utolsó erőlködéssel. Ezt óvtuk önzően és siralmas ügyeskedésekkel. Csendesen, önkímélettel jártunk valamennyien, csoszogtunk az utcán, görnyedten és viggázva. A botunkat sohase felejtettük otthon. «Vigyázat, törékeny» — mintha ezt mondogatta volna kiki magának, saját magáról, nehogy

eialudjon a kicsi pislogó láng, a fekete kanóc hegyében.

— Minek, minek — motyogtam én valamennyiünk helyett, szégyenkezve és pírúva — hát kegyed miért megy bele, miért egyez ki fél percentre, — ha szabad tudnom, kérem szeretettel!

A többiek ittak sűrűn, szorgalmasan, afele utolsó nekilendülései, mint mindig. Valóban a másnap nagy mértékben bizonytalan volt.

A szemek csillogtak. S mintha a pohár nedűje kitérítette volna az életek delejtűjét a helyes, rendes irányba. Sokan majdnem kárpótolva éreztük magunkat. Elég szégyen. Az elhalkult, megfagyott vért egy csendes és meleg fortissimóba kergette a pálinka.

— Inkább ezt választom — susogta valaki közlünk, a kezében levő pohárra nézve, — Inkább ezt és a többi ami jó. Van ize és illata és olyan, mint az arany. És biztos. Nem téveszt irányt. — És kiürítette egy hajtásra.

— Persze míg a gyomor és a máj bírják — tette hozzá aztán.

Ez is jó — mondtam körültekintve és meghajolva. — Egy pompásan fent borotva mégis biztosabb — s nevettem hozzá, de reszketve, mertó itthon volt egy kitünő borotvám ezüstacélból, — a legjobb angol gyártmány. Egy borbély azt mondta rá, hogy jobb borotvát sohase látott.

Kneisel F. Karl is közbeszólt:

— Ha az ujjaim közt volna valami kiváló penge, egy jó pillanathoz örömmel metszeném föl ezt a kék csövet csuklómban.

Valaki egy szélespengéjű fénylő borotvát tett ki szótlánul a zsebéből az asztal közepére. Mozgolódás támadt.

Többen elrémültek. Magam is megjedtem, hogy könnyelműen kipattantottam ezt a témát,

szersmind visszautasítja és kifogásolja, hogy a miniszterelnök az egész ellenzékre azt mondta, hogy az visszaél a házszabályokkal. Erre megint kitört a zaj. Felkiáltások a jobboldalon: Igaza van! Ugy van! Hoch! Hoch! kiáltások balról.

Elnök: Az a felfogása, hogy egyes pártok pártpolitikai magtaartására vonatkozó kritikát senki magára nézve nem tarthatja sértőnek. (Igaz! Ugy van! jobbról.)

Polónyi Géza kijelenti, hogy nem tartozik egy párthoz sem, de az, amit a miniszterelnök ur mondott, rágalom és megvádolása az elnökségnek is.

Auffenberg hivatalában. Az új közös hadügyminiszter, Auffenberg Móric ma délelőtt megjelent a hadügyminiszteriumban és átvette hivatalát. Fogadta az osztályfőnököket és buzdító beszédet intézett hozzájuk. Érdekes, hogy a hadsereg mai rendeleti közlönyében mindenütt a hol a hadügyminiszterium neve előfordul, Reichskriegministerium helyett csak Kriegsministerium és Reichskriegminister helyett csak Kriegsminister áll.

Még sem lesz kevesebb az ünnep

Egy befagyott pápai körlevél.

Az utolsó időben sok szó esett a Motu proprio pápai körlevélről, amelyben a pápa úgy intézkedik, hogy az ünnepeket, amelyek hétköznapra esnek, a rákövetkező vasárnap üljék meg a hívők. Szociális szempontból igen nagy fontossága ez az intézkedés, mivel a sok ünnep megakasztja munkájában a dolgozó népet és a mai nehéz viszonyok között úgy sem tudja megfelelőképpen megtartani ünnepét.

A kereszténység, különösen a katolikus világ igen sok ünnepet ismer, amelyek megtartása körülbelül az év egy negyedét venné igénybe. Igen korszerű intézkedés volt ez a pápai rendelet, tehát minden ok meg van arra, hogy ne legyen beülte semmi. Külföldön több helyen kedvezőtlen fogadtatásra talált a pápai

amely valamennyiünkben mint robbanó materia pihent jól elraktározva és száraz helyen.

— Ostobaság — jelentette ki Bucsányi Jenő a feltaláló — inkább egy asszony fojtson meg a vörös hajával egy finomabb fogadóban hajnal felé. Ebbe szívesen belemennék. De hol kapok én egy ilyen vöröshaju szép asszonyt, aki szeretni tudna a gyilkolásig.

Elmosolyodtunk mindnyájan, kissé vacogva s a legveszedelmesebb szerelmünkre gondoltunk büszkén, megvetéssel, ahol egy szép nőre gondol az ember, akit soká imádott s akéhez a lelkében nem volt semmi köze.

— Az apám így járt — mondtam lelkicsingülő egyszerűséggel — s az arca egész kék lett. Az asszony elásta a padló alá. Visszatartó volt, amikor a rendőrség előkereste a homokból és a maltertermelékéből. Sokszor úgy éreztem, hogy rajta taposok, mert tulajdonképp nem tudom, hol temették el. Azt hiszem elkallódott a hivatalos eljárásban a vizsgálóbírónál, a törvényszéki orvos dézsáiban és a vegyész lombkájában.

Most valaki némán, lassu mozdulattal egy vörös hajfonatot vett ki a zsebéből és kitétte az asztalra.

Nem mertünk egymásra nézni.

— A szívet kell megállítani, a hajszárlugót kell eltörni. E zkönyű és egyszerű. Egyenesen a szívet — susogta finoman Fülöp Bertalan, fölhozott szemöldökkel, magyarázóan egys zuttilis gesztussal, mint ahogy egy óras piszkái a fogaskerekek között.

— Bevarrhatják és fájhat soká — okoskodott valaki. — A szájba egy golyó, a nyulaggyba megy és megvan. Ez a legrövidebb. És elegáns is.

Egy kétélű svéd tör egy csillogó acélpisztoly került az asztalra megrakva töltényekkel.

intézkedés és pedig gazdasági szempontból azok részéről, akik éppen a vasárnap és az ünnepnap munkájukkal keresnek legtöbbet. — Nemcsak a korcsmárosokat és kávéháztulajdonosokat ejtette aggodalomba, hanem például Bécsben a Práter mutatványosait is, akik a nyáron a pápai nuncioshoz deputációt küldötték, hogy maradjon minden a régiiben, mert nekik az ünnepen több a látogatójuk.

Magyarországon sem talált a Motu proprio kedvező fogadásra, mert a nép nem is tudna lemondani hosszú évszázadokon át megszokott ünnepeiről. A pápa, mint Rómából jelentik, most jóváhagyta a S. Congregatio Consilii javsallatát, hogy a hercegprimás kérésére Magyarországon az 1912. v. é. ünnepék régi, illetőleg eddigi rendje maradjon. Tehát ünnepeketünk vígan tovább, hisz úgy is olyan szomorú az élet. De vajon minden vasárnapon és ünnepnapon fő-e tyuk a szegény ember fazékjában?

Kolera Hajduszoboszlón.

Behurcolják Debrecenbe is?

Kolerás ember az ügyészségen.

Párját ritkító eset történt Hajduszoboszlón. Röviden csak ennyi egész: ma megjelent egy szoboszlói gazdaember a királyi ügyészségen, és orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy nem ülheti le a reá kirótt néhány napot, mert felesége valószínű, hogy kolerában van.

Ennyi az egész! Eppen elég, hogy lelke legmélyéről felháborodjék rajta az ember. Tesék csak elgondolni: micsoda szegénységi bizonyítványt állított magáról dr. Molnár Gyula szoboszlói orvos, aki elismerte, hogy a szerencsétlen ember felesége koleragyanus tünetek között betegedett meg és orvosi kezelés alatt áll, hanem azért megengedte a férjének, hogy Debrecenbe utazzék, jelentkezzen az ügyészségen és kolerabeteg feleségére hivatkozva, halasztást kérjen büntetésének a leülésére.

A magyar közigazgatás fogalomná vált botrányos voltának keresve sem találhatnók eklatánsabb bizonyítékát, mint a szoboszlói ese-

A helyzet határozottan kellemetlen volt. Biztosan hittem, hogy félóra mulva mindenki egy baklövés szorongását és szégyenét fogja érezni: egyenes, izléses kibonyolódás nem igen volt lehetséges.

Apró üvegsét vettem hát elő sparfőnöt öntve a kezemre, szédőrszöltem. — Majd rágyújtottam egy illatos szivarra. Menteni akartam ami még menthető, most már csak magamnak, mint az orgazda, ha a tolvaj ott hagyta valahol a fogát.

A pisztoly, a borotva, a tör, a női hajfürt ott pihentek az asztalon. A tulajdonosok nem mertek hozzányulni, nem jelentkeztek, — mintegy lemondtak a birtok jogokról, amelyhez különben is szó férhetett. Az öngyilkosság gondolata, mint az utolsó fellegvár, melyet kiki más-más formárna megépített magának, most együtt zenget valamennyiünknek. Egy hatalmas és harmonikus akkord! Az egyetlen harmónia talán a mi életünkben. Váágytunk rá és féltünk tőle. Titokban mindenki hitte, hogy nem lesz rá szükség, hogy az élet egy napon kegyelmet fog adni és azután nem kell többé véle foglalkozni, mint ahogy a hajós nem törődik többé a mentőcsolnakkal, ha már partra ért. De most nagyon is valószínűtlennek látszott, hogy kegyelmet fogunk kapni, hogy valaki is — csak egyetlen ember közülünk — meg fog menekülni.

— Tegyétek zsebre — szoltam — majd rá fog kerülni a sor, egész biztosan.

Egy páran rámnéztek szemrehányóan, orvul, mintha én lettem volna mindennek az oka. De azután üres lett az asztal és szótlánul föl-oszlott a társaság. Ekkor láttam, hogy csakugyan nyomorult népség mindannyi és amint szétoszlottak a folyó minden irányában, mély szánalommal néztem utánuk.

tet. A közigazgatás felületességének és könnyelműségének a netovábbja a Szoboszlai János gazdaember esete.

A debreczeni királyi ügyészségen ugyanis a következő dolog történt:

Megjelent a hivatalban egy jóképű gazdaember, aki előadta, hogy mi járatban is volna. Szoboszlai Jánosnak hívják. Hajduszoboszlón lakik. Odaváló gazdálkodó ember.

A múltban némi nézeteltérések támadtak közte és a törvény között. Holmi kisebb differenciák. Magyarán szólva elitelték egy néhány napi fogházra és azt a kirótt néhány napot akarja leülni. Azaz, hogy nem akarta, hanem a büntetés kiállítására haladékot kért. Ezen kérelmet pedig a következő okkal támogatta:

Felesége tegnap koleragyanusan megbetegedett s orvosi kezelés alatt áll. Kezelő orvosa Molnár Gyula szoboszlói orvos. Molnár Gyula adott Szoboszlainak bizonyítványt s ebben elismeri, hogy az asszony koleragyanus tünetek között fekszik. Szoboszlai János tehát egy koleragyanus fertőzött beteg mellől egyenesen Debreczenbe jött. A vonaton érintkezett bizonyára utasokkal is és megjelent az ügyészségi hivatalban, ahol szintén dolgoznak tisztviselők.

Miféle ellenőrzés lehet tehát Szoboszlón? Miféle ellenőrzés alatt lehet az a koleragyanus asszony, akinek az ura orvosi bizonyítványt hoz arról, hogy hozzá a kolera befészkelődött? Ugyancsak különös, hogy a szoboszlói orvos kiállítja a bizonyítványt s beküldi Debreczenbe a koleragyanus embert.

A fertőzés esetleg megtörténik s akkor ki veszi magára a felelősséget a bajokért? Bizonyára a kitűnő közigazgatás, amely így tesz eleget a kolera elleni védekezés ügyében kiadott számos rendeletnek. Rettentő állapot! Igazán két ségbe kell esni az embernek ennyi tudatlanság és nembánomság láttára. Beereszteni Debreczen város 100 ezer lakosa közé egy olyan embert, aki kolerától fertőzött felesége betegágya mellől jön és — erről hiteles orvosi bizonyítványt hoz.

A koleragyanus feleségnek a férjét — mit tehetett mást az ügyészség: hazaküldték Szoboszlóra!

A gyilkos must.

Megölt az ujbór egy gazdaembert.

Még jóformán meg sem kezdték a szüretelést az ország legnagyobb részében, máris megvan az erjedő must első halottja. Jánosalmán szombaton este a alu egyik jómódu gazdálkodója lement a pincéjébe. Alaposan be volt csipve. Megbottlott az utolsó lépcsőfokban és lezuhant a földre. Ott is maradt, nem kelt föl, elnyomta rögtön az álmom. Alig pár perc mulva az erjedő must gázai megfojtották.

Tatházi István 45 éves gazdálkodó a must á dozata. Jómódu, józan embernek ismert mindenki. Egészen szegény paraszti napszamos volt az apja. Azt a vagyont, amit összegyűjtött, szorgalmának, dolgos természetének köszönheti. Jól is nősült. Felesége is hozott magával egész kis birtokot. Az asszony 3 hónappal ezelőtt meghalt. Egyedül hagyta Tatházi Istvánt, meg a 12 esztendő János nevű fiát.

Ettől az időtől kezdve a józan, dolgos ember egészen megváltozott. Nem törődött semmit a gazdasággal. Egész az ivásnak adta magát. Egész nap egyebet sem csinált, csak ivott, vagy imádkozott. Esténként, ha kissé józanabb volt, kiült a háza előtti padra és imádkozott. Elmondott száz-százötven Miatyánkot egyhuzamban. Iskolásfiával sem törődött

se n n i.

Most volt a szüret a szőlőjében az elmúlt héten, de ezt sem ő végeztette. Rábizta a szomszédjára, szüreteljen az — fellbe. A szomszéd el is végezte a szüretet. Behordták a hordókat Tatházi pincéjébe; ő meg folytatta tovább az ivást.

Szombaton is egész délután ivott. Alig állott a lábán, amikor hazaért a korcsmából. Első dolga volt, hogy lement a pincébe, megakarta nézni, hogy forr a must.

Amint lefelé ment a lépcsőn, az utolsó lépcsőfokban megbotlott és leesett a földre. Ott is maradt Tatházi, ott lelte halálát, megfojtotta az ujborból kiáradó gáz.

Ünnepélyes beiktatás.

Kiss Ferenc esperesi székfoglalója.

Az alsószabolcs-hajduszovátai egyházmegye közgyűlése.

Ünnepe volt ma az alsószabolcs-hajduvidéki egyháznak: Kiss Ferenc ma lépett ünnepélyesen a dr. Baltazár Dezső püspökké való megválasztásával megüresedett esperesi székbe.

Lelkes és impozáns ünnepség keretében zajlott le az esperesi beiktatás. Az alsószabolcs hajduvidéki egyházmegye közgyűlést tartott, a melynek legnevezetesebb és legkiemelkedőbb pontja Kiss Ferenc ünnepi székfoglalója volt.

Kiss Ferenc székfoglaló beszéde messze kimagaslik a sablonos, szürke székfoglalók keretéből. A beszédnek különösen a katolicizmus elleni harcra vonatkozó része keltett nagy hatást a hallgatóság körében. Kiss Ferenc bátrán, férfiasan jelentette ki, hogy ő a harc embere. Nem támad ok nélkül, de nem engedi a magáét. Nem tartja helyesnek a megalázkodás béke politikáját; a békéért má később a harcra, mint holnap.

Kiss Ferencnek erős meggyőződése, hogy a magyar reformátusságnak sarokra kell állani, mert különben újabb és újabb megaláztatásnak lesz kitéve a katolicizmus részéről.

Harc a jogainkért: ez jogos önvédelem, ez igazságos harc, ez a reformáció létérdeke. Így gondolkozik Kiss Ferenc.

Szimpatikus egyéniségét mi sem bizonyítja jobban, minthogy az új esperesi egyházmegyéje egyhangulag választotta meg jelül Kiss Ferencnek azonban nemcsak egyházmegyéjében vannak hívei és tisztelői, hanem az egész református kerület nagy része egyetért a bátor, szókimondó esperessel.

Az egyházmegyei közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Megkezdődik a közgyűlés.

Az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye közgyűlését 9 órakor nyitotta meg Szabó Lajos helyettes esperes. Elnöktársa volt az egyházmegyei gondnok, Rásó Gyula helyett Csohány Lajos világi tanácsbíró.

Szabó Lajos gyönyörű imával nyitotta meg a közgyűlést, majd szép megnyitó beszéddel hívta fel a tagok figyelmét a napirend tárgya-

ira. Megemlékezett Bánffy Dezső báró haláláról és az egyházmegye halottairól, akiknek emlékét az egyházmegye kegyelettel fogja őrizni.

Ezután a tagok számbavétele s a távollévők igazolása következett. Majd felolvastatta elnök az esperesválasztás megejtéséről és a szavazatok összeszámlálásáról szóló jegyzőkönyvet, amely szerint a beadott összes szavazatokat Kiss Ferenc ref. lelkészre adták s így ő az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye új esperese. Lelkes éljenzéssel fogadta a közgyűlés a választás eredményének publikálását s ezután Tóth Lajos, Benedek János dr. és Karácsony Imréről álló küldöttség ment Kiss Ferenc esperesért, aki pár perc múlva Baltazár Dezső r. püspökkel együtt lelkes éljenzések s percekig tartó tapsok között lépett a közgyűlés termébe.

Tóth Lajos elnök közölte Kiss Ferencel a választás eredményét s felkérte, hogy nyilatkozzék, vajjon elfogadja-e állását. Kiss Ferenc igenel felelt, mire letette az esküt s óriási tetszés mellett mondotta el programbeszédét, amelynek legszebb részét a következőkben adjuk:

A székfoglaló.

Világboldogító, embert idévezítő nagy eszmények szolgálatában égetni el az életet legszebb hivatása férfinak a földön. E nagy eszmények megvalósításának küzdőtere az egyház s mi lelkipásztorok, kik a szolgálatnak eme szent megbízó levelét vettük, vagyunk elsősorban az Istennek számolás rettentés felelősségével hivatva s kötelezve az arcvonalban küzdeni, hogy a Krisztus megváltó munkája félbe ne maradjon itt alant. E szent elkötelezettséget érzem lelkemben, midőn egyházmegyéink gyülekezeteinek mély hálával vett egyhangú bizalma a munkában, példaadásban első helyre állított. Nem nézem a reám váró feladatok nagyságát, nem tekintek erőim fogyatékoságára s hogy munkabírásom máris a végső határig feszített, egy parancsot hallok csak belülről: menj, mert menned kell s egy biztatás csendül lelkembe felülről: Elég neked az én kegyelem!

Míg kötelességet felismerni tudok, s kegyelmed Uram, velem; megyek, küldj bárhová s megállok, ahova állítasz.

A zajtalan munka, békés alkotás, külső erősítés, belső építés nagy követelményét állított magam elé, s az egyházmegye minden illetékes tényezője elé, midőn működésem irányát körvonalozni óhajtom. Inkább a sok munka, mint a semmi, inkább dologban fogyasztani el az életerőt, mint tétlenséggel biztosítani hosszú esztendőket hívságos nyugalmát. Ne ki mennyit állt, hanem ki mennyit használt: mértéke az élet becsének. Az én Atyám szüntelen munkás, én is munkálkodom s e munkásságban társul követek mindenkit. Félelmetesen nagy munka nyílik a keresztyén előtt, roskasztóan nagy feladat hárul az Ur szolgáira, de ki mindvégig hű volt, megtartatik. A siker titka a kitartás, a győzelem az önfeláldozás. Az Ur segítő kezét még mindenki megtalálta, aki kereste.

Elvek szerint renedzni be az életet, eszmények sugári után választani meg az életutakat, igazságok hirdetésében s gyakorlásában tüzni ki az életcélt: ez a mi hivatásunk. Élet elv, Eszmény és Igazság földön, mennyen egy van: a Krisztus! Krisztussal egyesülni: az egyéni lét üdve, Krisztust vinni be az életbe, a családba, a társadalomba: a látható egyház feladata és célja. Minden egyéb, emberi hiúság és hatalomvágy szülte külsőség.

Hivatali működésben ez a szempont fog vezérelni. Minden kérdést, ügyet, tárgyat az elvek, az eszmények, az igazság szögéből, a Krisztusra vonatkozással mérlegetek s e nézpontra kívánom mások figyelmét is irányítani. Ami nem használ a Krisztus ügyének — csak a külső rend tekintetében foglalkoztat, de nincs

olyan minucianak látszó csekélység, mely teljes benső világomat mozgásba ne hozza, ha a Krisztus ügyét szolgálja. Megbecsülöm a szavakat a gondolatért, melyet kifejezésre juttatok, a követek a templomért, melyben az Isten igéje cseng, a rubrikát, a paragrafust, a témát a jó rendért, mely illik a szentek egységéhez, de lelket keresek a szavakban, élő követek a templomban s kálvini erkölcsöket a jó rendben. Sürgetem a minél több templomot a nagy gyülekezetekben, de még inkább, hogy vasárnap délután a legkisebb faluban is felszendüljön az Isten igéje; továbbá idom a felsőbb rendeleteket iskolák építése, korszerű felszerelése tárgyát, de még hangosabban továbbítom ama legfelsőbb parancsot, minden bölcsesség kezdete az Urnak félelme, vigyázni fogok, hogy iskoláinkban az egyházkerület kiadványai használtassanak, de még inkább, hogy a biblia terjesztő társulat kiadványának lelke táplálja a tanítást; egyház látogatásaim alkalmával kötelességszerűleg megnézek számadást, ieltárt, irodát, jegyzőkönyvet s amit a forma megkíván, de — a saját gyarlóság érzete által szabott határok között — bele fogom vágni kérdő tekintetemet a szívekbe is: rendben van-e a lelki pásztor, a tanító, a presbiter számadása a kötelességekkel, a szent elhivatással?

Mert nem jöttem közigazgatási gépnék, — üres formulákat zakatolni, jelentéseket megdarálni, durva adatokat csillogó statisztikává finomítani, hanem jöttem kiáltani e lineázó, szabályzó és ügyrend-gyártó hamis világnak: bele a Krisztussal a forrongó társadalomba s az éhezőknek kenyereit, az elnyomottak szabadságát, a tudatlannak világosságot, a bűnösnek váltáságot!

A közgyűlés folytatása.

Kiss Ferenc magasröptű székfoglaló beszéde nagy hatást keltett az egyházmegyei közgyűlés tagjai előtt.

A gyönyörű beszéd valósággal frapportozta a lelkes hallgatóságot. Mindenkinél az volt a meggyőződése, hogy Kiss Ferenc től még sokat várhat a református egyház.

Az egyházmegyei közgyűlés elhatározta, — hogy Kiss Ferenc beszédét teljes terjedelmében kinyomatja: olyannyira fontosnak tartja a székfoglalót.

A Kiss Ferenc beiktatásán kívül még több kevésbé jelentős egyházkerületi ügyet is elintézték a közgyűlés.

Elsősorban a kinevezett új tanítók és tanítónők tették le az esküt, akikhez Kiss Ferenc esperes szép beszédet intézett s kifejtette előttük az ideális tanító hivatását.

Néhány kisebb ügy tárgyalása után foglalkozott a közgyűlés Rásó Gyula kir. tanácsos. egyházmegyei gondnok állásáról való lemondásának ügyével. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul Rásó Gyula lemondását s érdemeit jegyzőkönyvben ismeri el. Ezután a gondnokválasztásra megtették az előkészületeket. A szavazatokat december hó 1-ig fogják beadni.

Majd a többi ügyeket tárgyalták s dél felé a közgyűlés véget ért. Délben Kiss Ferenc esperes tiszteletére a Dreher-vendéglőben fényes diszebed volt, amelyen lelkes pohárköszöntők hangzottak el.

Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készít
HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdája
Darabos-utca 7. sz. a.

Debreczen város legolcsóbb bevásárlási forrása a budapesti

Csipkeáruház

Fiók üzlet Sas-utca 4. sz. Kizárólag alkalmi vételek.

Naponta érkeznek meglepő szép újdonságok! Megtekinthető vételkényszer nélkül! Pontos, szolid kiszolgálás

Kérem a cégre ügyelni CSIPKEÁRUHÁZ.

Amikor megjöttek a szülei, azonnal észre vették, hogy a lakásban nincs minden rendjén. Többek között az ebédlőben hiányzott egy értékes kép. Előfogták a fiút:

— Hova lett innét a kép? — kérdezték tőle csodálkozva.

— Eladtam — vallotta be töredelmesen a jó fiú.

Még sok egyéb eltűnt holmira következett ez a lakonikus felelet, de a szülők akkor rémültek meg igazán, mikor a szalonba léptek. A szalon büszkesége, a pompás zongora eltűnt és helye üresen meredt a megrémült szülőkre.

— Hát a zongora? Hova tetted a zongorát, te gazember?

— Az sincs meg? — kérdezte isteni humorral a fiú.

— Nincs hát.

— Akkor... akkor nyilván azt is eladtam

— mondta mélységesen elgondolkozva.

(A rossz adomá-zó.)

A legtöbb ember szívesen mondogat el adomákat felebarátainak, de a legtöbb ember nem tudja jól elmondani az adomáit.

A Hungáriában behémekek ülnek és anekdotákat mesélnek el. A legjobban kacag K. debreczeni festőművész.

Amikor már majd mindenki elmondta a maga viccét és más témára tértek át, egyszerre csak K. minden ok nélkül elkezd nevetni.

— Mi az? — kérdik.

— Nekem is eszembe jut egy adoma.

— Halljuk! Halljuk!

— Egyszer falun voltam a plébánosnál. Ittunk. Ivás közben a plébános így szól a kutyájához:

— Eredj a hátam mögül. Rossz kibic vagy!

Eddig az adoma. Az egész társaság kinosan fészengett a helyén. Senki mosolyra nem nyitja a száját. K. rosszul érzi mjangját és hebegve szól:

— En nem viccet akartam mondani, csak egy elbeszélést. Annak pedig jó...

Takarmányinség a Hortobágyon.

A debreceni gazdák a földművelésügyi miniszterhez.

Különösen a gazdaközönség részről hangoztatnak mostanában egyre-másra tendenciózus híreket a fenyegető takarmányinségről. Szó sincs róla, van alapja ezeknek a forgalomba került híreknek, mert a takarmánynövények tényleg nagyon rosszul fizettek a száraz időjárás miatt.

Az állatállomány is feltétlenül megsínyli ezt a kedvezőtlen körülményt, mert az a rész, a melyik el nem pusztul a takarmányhiány folytán, az lesoványodik vagy később szintén tönkremegy. De ezt a gazdák nem fogják megérezni, mert az elhullott állatokért kárpótolni fogják őket a szokatlanul magas árak.

Persze hogy a magas árakat megint a nagyközönségen fogják bevasalni a termelők, amelynek már eddig is számos esetben volt alkalma megérezni a huszfogyasztás terén az állattenyésztés bajait. A sertéspiacon beállott kedvezőtlen körülményeket is főleg a takarmányhiánnyal okolják meg.

Természetes, hogy ezeket a fenyegető bajokat jó legelők telepítésével lehetne elsősorban kiküszöbölni. Ezzel akarnak megpróbálkozni a debreczeni gazdák, akik most feliratilag fordultak a földművelésügyi miniszterhez ebben az ügyben.

A debreceni gazdák állatállománya tudvalevőleg a Hortobágyon legel. A Hortobágyon azonban gyakran lép fel csapadékvizek elmaradása miatti legelőhiány.

A hortobágyi klimatikus viszonyait ezért mesterségesen uton akarják kváltoztatni azzal, hogy erdőreszleteket telepítenének a Hortobágy egyes pontjain. Az eljárás hosszadalmas és költséges de valószínű, hogy eredményre fognak vezetni és megfogja akadályozni ezen számottevő állattenyésztőhely tovább pusztulását.

A fekete rém.

Még mindig dühöng a kolera.

Ujpesten, a kolera főfészkeiben nagyon aggasztó a kolerás állapot. A Váci-ut 36. és 38. sz., ez a két halálház még mindig szállítja a kolerás betegeket és bacillushordozókat és féltő, hogy a fokozott óvintézkedések sem tudnak majd gátat vetni a veszedelem elterjedésének. A két földszintes házba összesen 25 ember van internálva. Az utcán rendőrök posztolnak, hogy az utcán senki ki vagy be ne járjon. A tisztviselő is ott sétál, hogy baj esetén intézkedhessen. A házak mögött szemétdomb van, melyen két tüzoltó állandóan égeti a szeméteket.

Feltűnő azonban, hogy az utcára nyíló pék- és fűszerüzletet nem zárták be, csak az udvarra nyíló ajtaik vannak beszegezve. A korcsma csukva van. Az internáltak részére a város főzet. Az internáltak nyugodtan vannak, csak egy-egy rosszulre támad riadalom.

Ma Baránszki Imréné lett kolerás a 36-os házban. A megyeri-uti barakkban hat bacillushordozó van. A város közepén levő Gr. Apponyi-utcai megfigyelőben két család tartózkodik. A kolerabarakkban tíz kolerás van, kik közül három minden percben meghalhat. A városházán állandó inspekción tart az egészségügyi hivatal dr. Hajdu Ferenc miniszteri biztos vezetésével.

Budapesten eddig összesen tizenegyen haltak meg ázsiai kolerában. A tizenegyedik, Szadeczy Józsefné mosónő tegnap végezte be életét a járványkórházban és még tegnap el földelték az új temető elkülönített helyén, a temetési szertartások nélkül.

Támadás a birói függetlenség ellen.

A kormány praktikája.

Magyarország birói kara állandó izgatásban él azóta, hogy az igazságügyminiszter a polgári perrendtartást életbe léptető törvényjavaslatot közzhírre tette.

E javaslatban az igazságügyminiszter nem csak arra kér felhatalmazást, hogy a bírakat négy éven keresztül a korhatárra való tekintet nélkül nyugalmába küldhesse, hanem arra is, hogy ezalatt a négy év alatt a bírakat tetszése szerint áthelyezhesse.

A birói függetlenség elleni támadásnak tekintik ezt a bírák és innen magyarázható, hogy az Országos Birói és Ügyészi Egyesület igazgatósága Grecsák Károly kuriai bíró einöklete alatt tartott ülésén egyhangulag azt határozta, hogy az egyesület külön felirattal fordul ugy a kormányhoz, mint az országgyűléshez «a birói függetlenségnek alkotmánybiztosító elvét alapjában megrendítő törvényszakaszok teljes mellőzése iránt.»

Október 8-ikán Magyarország összes birói országos közgyűlést tartanak ez ügyben és ezen is általános egyértelműséggel tiltakozni fognak az életbe léptetési novella tervbe vett intézkedései ellen.

Magyarország birói ellen olyan támadást tervez a kormány, amelyre ezek semmi okot sem adtak.

Ha volt valaha Magyarországon intézmény, vagy testület, amely általános tiszteletet és szeretetet tudott szerezni magának a közvéleményben, úgy a független bíróság intézménye ez, amelynek pártatlansága és megbízhatósága előtt mindenki meghajtja zászlaját.

A kormány minden ok nélkül ez intézmény kitűnő férfiái, Magyarország birói ellen tör, de remélhetőleg lesz annyi erő a magyar közvéleményben, hogy megakadályozza ezt a készülő támadást.

TÁVIRATOK.

Kolera a térparancsnokságon.

Budapest, szept. 27. Nagy riadalom volt ma délelőtt a térparancsnokság Veres Pálné-utca 1. szám alatt levő épületében. Bittner János, a 44. gyalogezred közlegénye reggel 9 óra felé tántorogni kezdett, elsápadt és a kolera összes tünetei között összeesett. A beteg közlegényt a helyőrségi barakkba szállították, a térparancsnokság épületét pedig azonnal fertőtleníteni kezdték. A fertőtlenítő intézet nyolc kocsival vonult ki. A dezinficiálás munkája az délelőttöt igénybe vette. A térparancsnokságon és környékén nagy izgalom uralkodott.

Milliók fizetésképtelenség.

Szombathely, szept. 27. Tarján József és Géza külteleki földbirtokosok tegnap értesítették hitelezőiket, hogy nem képesek fizetési kötelezettségeiknek eleget tenni. Tarjánék hitelbe 1,300.000 koronáért vették a külteleki birtokot. A passzívák 2,200.000 koronára rugnak. Több hitelező család miatt feljelentést tett Tarjánék ellen.

A forrongó Albánia.

Budapest, szept. 27. A prisztinai csendőrfőnök meggyilkolása nagy izgatottságot kelt. Konstantinápolyban. Az albánok között elterjedt a tripoliszi akció híre és az albánok, akik mindig az olaszokban látták védelmezőiket, vérmes reményeket táplálnak Olaszország akciója következtében. Kétségtelen, hogy ha háborúra kerül a sor, Albánia ismét felázad. A török hatóságok erősen figyelik az albánok minden mozdulátát.

Titokzatos halott.

Budapest, szept. 27. Ujpesten, az Árpád-utca 39. számú házban Hendel Salamon mészkereskedőt holtan találták. Megállapították, hogy gázmérgezés okozta a halálát, de hogy öngyilkos lett-e vagy pedig meggyi kolták, az még nem derült ki.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

— Déli zárlat. —

Szeptember 27.

Az árak 50 kilogramonként

buza okt. . . . . 11 78—11 83.

buza ápr. . . . . 12 04—11 12.

rozs okt. . . . . 10 12—10 11.

zab május. . . . . ————.

zab okt. . . . . 9 38—9 43.

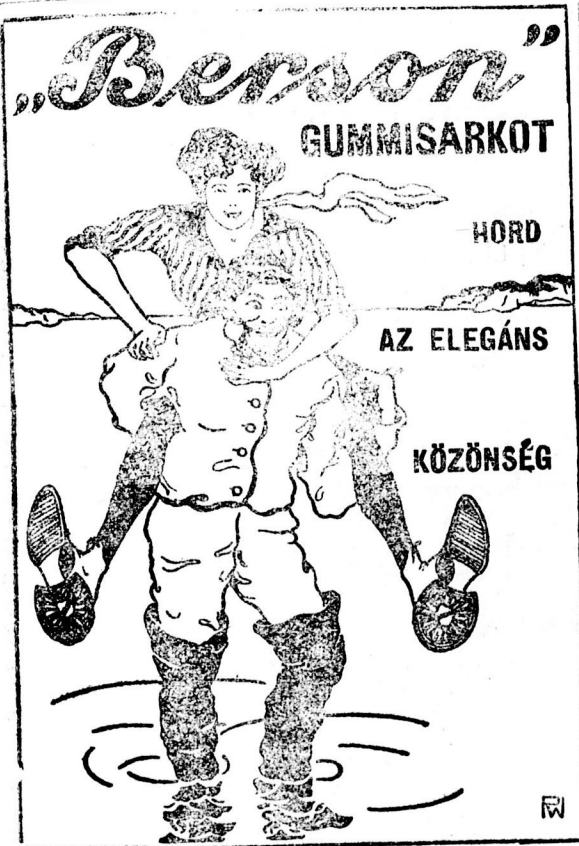
Tengeri szept. 1911 ————.

Tengeri máj. 1912. 8 40—8 40.

Értéktözsde. Magyar hitelrészvény 837.75.
Osztrák hitelrészvény 642.—.

Főmunkatárs:

VOITH GYÖRGY ZOLTAN.

Modern utcai

három szoba,**előszoba,****konyha, éléskamara és mellékhelyiségekkel**

vizvezeték és villanyvilágítással berendezve

November hó 1-sejére kiadó.**Darabos-utca 7. szám.****Abbázia Szálloda****Budapest, Dohány-utca 62.**

(Erzsébet-körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg, meleg víz.

Szobák már 3 K-ért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás.

HÁZLEBONTÁS

miatt

a raktáron levő összes papirárunk

u. m.:

Iskolai füzetek,

író- és rajzszerkek, irodai és

Levélpapírok,

üzleti könyvek,

Képeslevelezőlapok

leszállított árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Debreczen, Piacz-utca 12. sz.

(volt Stenczinger-ház.)

Izléses**nyomtatványok**

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papírüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fill., mindegy további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Szép, fiatal, művelt, foglalkozással bíró urleány érdeknélküli ismeretséget óhajt kötni. Független hölgyek leveleit „Orán 26” jellegre kérek.

Idősebb, gazdag urinevel megismerkednék „Diszkrecio 26.” jellegre a kiadóba.

Felsőgymnasiumi tanuló nevelőnek ajánkzik.
Cím: A kiadóba.

Hajgyűrűket és karpereczeket készítőket jelentkezzenek lapunk kiadóhivatalában

Kifutó fia lapunk szerkesztőségébe felvéteik.

Zongoracérek ad felelőség mellett gyakorlott, lelkiismeretes urnő kezdőknek és haladóknak. A zenetanárno garantálja a tanítvány elváltása esetében a sikert: kitünő módszere mellett még a leggyengébbeknél is, vagy a legelhanyagotabbul tanítottaknál a legrövidebb idő alatt. Czim a kiadóhivatalban.

Egy vasúti, ipari célra nagyon alkalmas, eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

10 KRAJECZAR
egy iskolai könyv bekötetése

HOROVITZ ZSIGMOND papírkereskedésében
Piacz-utca 12. sz.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K.
Tokaji édes aszabor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve, Grifner Lajosnál, Tokajban.

TÉLI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Testvérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Derekvarróleányok állandó alkalmazást nyerneK
Takács Sándorné nőruha varrodájában
Kölcesy-utca 22.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tölem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Őfehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Cím: Pank Odor: bormagykereskedő, Fiumába.

Meteor Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legkellemesebb szórakozó helye

Debrecen város közönségének.

Szombat: 2 előadás. Este 7-9 óráig.

Vasárnap és ünnepnapok: 3 előadás: d. u. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig

Hétköznap: 1 előadás pont 6 ó. kezdődik

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte **lakások pormentesítését**

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-köfélést villany parkett-géppel szolid árban vállalom. Telefon 878. sz

Eladó téglá !!

Hogy a beállott nagy keresletnek megfelelhessünk, téglagyárunk tüzemképességét lényegesen emeltük és ma már abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy kitünő, préselt

mészhomok téglát

minden mennyiségben szállíthatunk mérsékelt árak mellett. Kívánat a árajánlattal bármikor készséggel szolgálunk.

„Bóni” gyártelep és mezőgazdasági r.-t. Nyirbátor.

CIGARETTÁZÓK!

EgyesüljeteK a cigaretták óriási áremelése miatt! Ne sajnáljátok a kis fáradságot! — Töltsetek

Jacobi Antinicotin-
hüvelyeket,

vagy **„OTTOMÁN” (törökfej)**

és **„TIP-TOP”** aranyzopókás
cigaretta papírt.

Ducika krém, páratlan hatású arc-
szépitő szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika**
puder, három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb
fogfajást is meg-
szünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2-3 nap alatt min-
den bőrkeményedést
megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez” címzett gyógyszerárban
Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a. kaphatók.

Féltabilgépek, Gőzgépek, Gőzkazá-
nok, Motorok, Sínek, Szivattyúk,
Malomgépek, Modern transmissiók.
Távírdahuzalok. Minden méret és
nagyságban kaphatók

Abeles Emil vas és gép-
osztályánál

BUDAPEST, V. kerület, Váci-ut 88. szám.

Gépek és kazánok kölcsönbe is adtnak.

TELEFON 142-14. Sürgőnycim: BARSEL.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánljatnak:

Locomobilok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkész-
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, léhere-
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,
marokrakó- és kővakító-aratógépek, szénagyűjtők,
szána- és szalmacséplők, boronák, sorvetőgépek,
Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-
vágók, répvágók, darálók, őrlőmalmok, egye-
temes szőlőkék, 2- és 3-vasú ekék és
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselőlet és raktár:

Laczka László urnál Debreczen.

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.